

НАКАЗ

м. Київ

«10» червня 2019 року

№ _____

Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін

На виконання п. 2 статті 16 Закону України «Про вищу освіту» з метою вдосконалення організації науково-методичної діяльності в університеті

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації з розроблення робочих програм навчальних дисциплін (Додаток 1).
2. Запровадити рекомендовану форму робочої програми навчальної дисципліни, починаючи з 2019-2020 н.р.
3. Завідувачам кафедр, головам циклових комісій забезпечити розробку робочих програм навчальних дисциплін у відповідності з методичними рекомендаціями.
4. Керівникам навчально-виховних підрозділів, завідувачам кафедр, головам циклових комісій повідомити викладачів, що наявність робочої навчальної програми, розробленої у відповідності з рекомендаціями, та електронного курсу, розміщеного на платформі Інтернет-підтримки навчального процесу, є підставою для допуску до викладання дисципліни.
5. Контроль за виконанням даного наказу покласти на проректора з навчально-виховної роботи Коляду О.П.

Президент

П.М. Таланчук

Проректор з навчально-виховної роботи

О.П. Коляда

Начальник управління
навчально-виховної роботи

О.А. Веденєєва

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Університету «Україна»
Протокол № _____
від _____ 2019 року

Голова Вченої ради
Університету «Україна»

_____ П.М. Таланчук

**Методичні рекомендації
з розроблення робочих програм навчальних дисциплін**

Київ 2019

1. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації (далі – Рекомендації) розроблені з метою встановлення єдиних норм і вимог до структури, змісту та оформлення робочих програм навчальних дисциплін, визначення алгоритмів їхньої розробки та оновлення.

1.2. Рекомендації відповідають чинному законодавству й нормативній базі забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти.

1.3. Рекомендації розроблені для використання кафедрами і цикловими комісіями навчально-виховних підрозділів Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (далі – Університет), що забезпечують підготовку фахівців за освітніми ступенями бакалавра, магістра, доктора філософії та освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста.

1.4. Робоча програма навчальної дисципліни (далі – РПНД) є нормативним документом Університету і розробляється кафедрою (цикловою комісією) для кожної навчальної дисципліни на основі навчального плану освітньої (професійної/наукової) програми підготовки фахівців.

1.5. РПНД за своїм змістом є документом, що визначає конкретний зміст навчальної дисципліни, знання, вміння та інші компетентності, яких має набути здобувач вищої освіти відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітньої програми; встановлює алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу (при вивченні спільних для різних дисциплін проблем), організаційні форми вивчення та обсяги різних видів навчального навантаження студентів (аспірантів); необхідне методичне забезпечення і технологію оцінювання знань студентів (аспірантів).

1.6. До складу розробників (авторів) РПНД входять науково-педагогічні (педагогічні) співробітники кафедри (циклової комісії), які забезпечують викладання певної (конкретної) дисципліни.

1.7. РПНД розглядається і затверджується на засіданні кафедри (циклової комісії), зміст програми навчальної дисципліни¹ погоджується з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) та затверджується проректором з навчально-виховної роботи, а також особою, відповідальною за наукову та міжнародну діяльність (для докторів філософії).

У випадках, коли до розробки програми залучаються викладачі кількох кафедр, що входять до складу відповідного науково-методичного об'єднання, необхідним є її розгляд на засіданні науково-методичного об'єднання.

¹ В окремих випадках зміст навчальної дисципліни, у тому числі обов'язкової «Фізичне виховання» та вибіркової «Секція (за обраним видом спорту)», не погоджується з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи).

У випадках, коли програма висувається від кількох кафедр різних підрозділів, необхідним є її розгляд на засіданнях усіх кафедр, які беруть участь у її формуванні.

1.8. Якщо навчальна дисципліна викладається студентам (аспірантам) різних спеціальностей із однаковим змістом, обсягом кредитів та формою підсумкового контролю, то розробляється одна РПНД.

1.9. Якщо навчальна дисципліна викладається студентам (аспірантам) різних спеціальностей із різним змістом, обсягами кредитів, формами підсумкового контролю, то розробляється відповідна кількість РПНД.

1.10. Для різних форм навчання розробляється єдина РПНД із урахуванням розподілу аудиторних занять та самостійної роботи за відповідними формами.

1.11. РПНД розробляється на термін дії навчального плану і повністю оновлюється у випадках: зміни державних стандартів освіти; затвердження нової редакції освітньої програми; внесення змін до навчального плану; впровадження нової навчальної технології.

1.12. Поточні зміни до РПНД у вигляді додатку вносяться щорічно до початку нового навчального року при зміні або уточненні: списку викладачів, які працюватимуть за даною програмою; програми навчальної дисципліни; завдань для самостійної роботи; системи контролю та оцінювання знань; рекомендованих джерел інформації тощо. Зміни розглядаються на засіданні кафедри, погоджуються з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи), відділом навчально-методичної роботи, затверджуються проректором з навчально-виховної роботи і додаються до основної програми.

1.13. Плани практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять розробляються (уточнюються) щорічно до початку нового навчального року у вигляді окремого додатку до РПНД кожним викладачем (колективом викладачів), які працюватимуть за даною програмою, розглядаються на засіданні кафедри (циклової комісії), погоджуються з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи), відділом навчально-методичної роботи і затверджуються проректором з навчально-виховної роботи.

1.14. РПНД укладається українською мовою та оприлюднюється на сайті Університету. Для дисциплін, які викладаються іноземними мовами робоча програма затверджується та оприлюднюється двома мовами – українською та мовою викладання.

2. Структура та зміст робочої програми

2.1. РПНД оформлюється за шаблоном, наведеним у Додатку, і має таку структуру:

- титульна сторінка;
- зміст;
- опис навчальної дисципліни;

- мета та завдання навчальної дисципліни;
- результати навчання за дисципліною, відповідність програмних компетентностей та результатів навчання компонентам освітньої програми;
- програма навчальної дисципліни (анотація дисципліни, тематичний план, навчально-методична картка дисципліни, теми семінарських занять, теми практичних занять, теми лабораторних занять, індивідуальні завдання, індивідуальна навчально-дослідна робота, теми самостійної роботи студентів);
- методи навчання;
- система оцінювання навчальних досягнень;
- навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали;
- глосарій;
- рекомендована література;
- інформаційні ресурси;
- потреби в матеріально-технічному забезпеченні.

2.2. Оформлення титульної сторінки робочої програми навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням таких особливостей:

- для дисциплін навчальних планів шифри та назви галузі знань, код і найменування спеціальності вказуються у відповідності до Постанови КМ України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами та доповненнями).

Якщо розробляється одна РПНД для студентів/аспірантів різних спеціальностей, то поле «Шифр і назва спеціальностей» на титульній сторінці не заповнюється, а зазначається весь перелік (шифри та назви) освітніх програм.

Позиція «Спеціалізація» заповнюється за умови, що дисципліна входить до спеціалізованого (профільного, вибіркового) блоку дисциплін навчального плану.

Якщо виникає потреба в розробці окремої робочої програми змістового модуля навчальної дисципліни, то на титульній сторінці зазначається назва дисципліни та назва змістового модуля.

2.3. При заповненні другої сторінки РПНД у позиції «Викладачі» вказуються всі педагогічні, науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання певної (конкретної) дисципліни у відповідному навчальному році за цією програмою на кафедрі (у цикловій комісії), де розроблена РПНД.

Якщо одна РПНД використовується різними ТВСП Університету, то Науково-методичне об'єднання збирає та оформлює перелік викладачів у вигляді додатку до РПНД.

2.4. При заповненні розділу 1 РПНД «Опис навчальної дисципліни» слід зазначати загальну кількість кредитів, годин, змістових модулів, визначених навчальним планом.

Якщо програма розробляється для окремого змістового модуля, то після заповнення загального опису навчальної дисципліни додаються поля опису змістового модуля.

Також слід зазначити особливі умови (за наявності) для вивчення дисципліни / змістового модулю (наприклад: розподіл на підгрупи при проведенні практичних занять, тренінгів; попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни тощо).

2.5. При заповненні розділу 2 РПНД «Мета та завдання навчальної дисципліни», слід враховувати, що:

- обсяг тексту мети не повинен перевищувати 300 символів;
- завдання мають вказувати, на досягнення яких саме компетентностей випускника спрямована дисципліна, враховуючи матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам (навчальним дисциплінам) освітньої програми, зазначеним в описі освітньої (професійної / наукової) програми.

2.6. При заповненні розділу 3 «Результати навчання за дисципліною, відповідність програмних компетентностей та результатів навчання компонентам освітньої програми» слід враховувати матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами (навчальними дисциплінами) освітньої програми, зазначеними в описі освітньої (професійної / наукової) програми. Описи освітніх програм розміщено за посиланням http://ab.uu.edu.ua/NM_zabezpechennya_specialnostey.

Формулювання результатів навчання здійснюється із використанням активних дієслів (знати, вміти, прийняти рішення, використати, проаналізувати тощо). Детальні рекомендації див. у наказі МОН України від 01.06.2016 р. № 600 [Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/metodichni-rekomendaciyi-vo>] і «Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації» / Авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова; за ред. В. Г. Кременя. – Київ: НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

2.7. Розділ 4 РПНД «Програма навчальної дисципліни» повинен містити анотацію (перелік та/або короткий опис основних питань, ключові слова тощо) кожної теми змістового модулю дисципліни із зазначенням посилань на рекомендовану (основну/додаткову) літературу та інформаційні ресурси (за наявності).

У «Структурі навчальної дисципліни» зазначаються тематичні плани всіх змістових модулів навчальної дисципліни, що виключає дублювання навчального матеріалу. Окремо враховується, за наявності, розподіл годин за заочною формою навчання.

Навчально-методична картка дисципліни, за потреби, укладається окремо по кожному змістовому модулю.

У «Формах організації занять» укладається тематика семінарських, практичних, лабораторних занять, перелік індивідуальних завдань і тем для індивідуальної навчально-дослідної роботи.

Окремо визначається перелік завдань для самостійної роботи студентів, які будуть перевірятись і оцінюватись до проведення проміжного (модульного) та підсумкового (семестрового) контролю, враховуючи відповідну кількість годин, виділених на опанування даної теми. Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни визначається відповідними методичними рекомендаціями.

2.8. У розділі 5 РПНД «Методи навчання» необхідно представити навчальні технології, що використовують викладачі на лекційних, лабораторно-практичних, семінарських заняттях з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни (наприклад, проблемні лекції, міні-лекції; лабораторні дослідження, розв'язання задач або творчих завдань, проведення лабораторних дослідів; складання графічних схем, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейси, презентації тощо). Особливо слід зазначити інклюзивні методи навчання, що використовують викладачі для студентів з інвалідністю або особливими освітніми потребами.

2.9. У розділі 6 «Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти»² вказуються види робіт/діяльності студента, за якими буде оцінюватись рівень досягнення результатів навчання, форми проведення їх контролю (з урахуванням уніфікованої Системи оцінювання навчальних досягнень студентів Університету) та критерії оцінювання.

При описі семестрового (підсумкового) оцінювання зазначається його форма (екзамен, залік) та умови допуску. Якщо семестровий контроль проводиться у вигляді екзамену, то зазначається форма його проведення (письмова / усна / комбінована). При комбінованій формі проведення екзамену зазначається розподіл балів між кожною із визначених форм та критерії їх оцінювання.

2.10. У розділі 7 «Методичне забезпечення» вказуються опорний конспект лекцій; конспект; підручник; навчальний посібник; методичні вказівки; орієнтовна тематика реферативних досліджень, творчих робіт, повідомлень; нормативні документи; ілюстративні матеріали; збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; запитання і завдання до заліку; завдання для проведення комплексної контрольної роботи (ККР) тощо. Також зазначають навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю».

В «Основній рекомендованій літературі» вказується до 5 фундаментальних базових джерел, які наявні у бібліотечних фондах Університету.

В «Інформаційних ресурсах» зазначають посилання на електронні ресурси, на яких розміщено додаткову інформацію щодо дисципліни (електронний навчальний курс, приклади контрольних робіт і екзаменаційних

² Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (види діяльності, форми проведення контролю та критерії оцінювання) визначається кафедрою.

завдань, тематика рефератів, методичні вказівки по виконанню лабораторних робіт, самостійної роботи тощо. Крім цього тут розміщують посилання на нормативну базу, відкриті Інтернет-ресурси і т.д.

2.11. У розділі 8 «Матеріально-технічне забезпечення дисципліни» вказується потреба в матеріально-технічному забезпечення дисципліни, що необхідне для проведення занять (ТЗН, спеціалізовані кабінети і т.п.).

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

ІНСТИТУТ/ФІЛІЯ/ФАКУЛЬТЕТ/КОЛЕДЖ _____

КАФЕДРА (ЦИКЛОВА КОМІСІЯ) _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з навчально-виховної роботи

_____ О.П. Коляда³
« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма _____

(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____

(назва освітнього рівня)

галузь знань _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: _____

Форма підсумкового контролю: _____

Київ 20__ рік

³ Для дисциплін спеціальностей 3-го рівня вищої освіти додатково затверджує відповідальна за наукову роботу.

Для дисциплін, які викладаються в ТВСП, затверджує керівник ТВСП.

Робоча програма _____
(назва навчальної дисципліни)

для студентів / аспірантів за галуззю знань _____,
спеціальністю _____.

« ____ » _____ 20__ року - ____ с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ,
кафедру / циклову комісію, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі: (вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні
посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру / циклову комісію, наукові
ступені та вчені звання)

**Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри /
циклової комісії** _____

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри (циклової комісії) _____

_____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

**Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної / наукової)
програми (керівником проектної групи)**

_____ (назва освітньої програми)
_____ . 20__ р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

_____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	20___/20___	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою: _____.
(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

_____ 20___ р.

Заступник директора/декана

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
4.1. Анотація дисципліни.....	
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	
4.2.1. Тематичний план.....	
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	
4.3. Форми організації занять.....	
4.3.1. Теми семінарських занять.....	
4.3.2. Теми практичних занять.....	
4.3.3. Теми лабораторних занять.....	
4.3.4. Індивідуальні завдання.....	
4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	
4.3.6. Теми самостійної роботи студентів.....	
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	
6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру.....	
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	
7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	
7.3. Рекомендована література.....	
7.4. Інформаційні ресурси.....	
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів –	Галузь знань _____	Вид дисципліни	
	(шифр і назва)	(обов'язкова чи за вибором студента)	
Модулів –	Спеціальність _____	Цикл підготовки	
	(шифр і назва)	(загальний чи професійний)	
Змістових модулів –	Спеціалізація _____	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: _____	Семестр	
Загальний обсяг годин –		(назва)	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: _____	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид семестрового контролю:			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання –

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: _____

Завдання: _____

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. _____

Тема 1. _____

Тема 2. _____

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передусь цій дисципліні:

Міжпредметні зв'язки: _____

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Назва															
Тема 1. Назва															АР: СР: ІР:
Тема 2. Назва															АР: СР:
Модульний контроль															
Разом за змістовим модулем 1															
Змістовий модуль 2. Назва															
Тема 1. Назва															АР: СР:
Тема 2. Назва															АР: СР:
Модульний контроль															
Разом за змістовим модулем 2															
Усього годин															
Модуль 2															
ІНДЗ				-	-		-				-	-	-		ІНДЗ:
Усього годин															

Примітки. 1. Слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення. 2. АР – аудиторна робота, СР – самостійна робота, ІНДЗ – індивідуальне завдання. 3. Можуть застосовуватися такі форми і методи контролю знань, як опитування, письмове завдання для самостійного опрацювання, реферат, співбесіда, огляд додаткової літератури, підготовка та проведення презентації, складання кросворду за основними термінами теми, контрольна робота, письмове тестування, експрес-тестування, комп'ютерне тестування тощо, а також наведені в розділі II таблиці пункту 11.1.

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни _____

Разом: ____ год., лекції – ____ год., семінарські заняття – ____ год., індивідуальні заняття – ____ год., самостійна робота – ____ год., підсумковий контроль – ____ год.

Модулі	Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					
Назва модуля	<i>Назва модуля 1</i>						<i>Назва модуля 2</i>					
Кількість балів за модуль	____ балів						____ балів					
Лекції	1	2		3			4	5	6			
Теми лекцій	<i>Тема лекції 1</i>	<i>Тема лекції 2</i>		<i>Тема лекції 3</i>			<i>Тема лекції 4</i>	<i>Тема лекції 5</i>	<i>Тема лекції 6</i>			
Теми семінарських занять			<i>Тема заняття 1</i>		<i>Тема заняття 2</i>					<i>Тема заняття 3</i>		
Теми практичних занять						<i>Тема заняття 1</i>					<i>Тема заняття 2</i>	
Теми лабораторних занять												
Самостійна робота	5 балів	5 балів		5 балів			5 балів	5 балів	5 балів			
Тести	10 балів						10 балів					
ІНДЗ	30 балів											
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)											
Підсумковий контроль	Залік											

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

4.3.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

4.3.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

4.3.4. Індивідуальні завдання

1. _____
2. _____

4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**).
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях нижче.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	4 бали
Разом		30 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
24 – 30 та більше	відмінно	5	A	відмінно
16 – 23	добре	4	BC	добре
8 – 15	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 7	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.6. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

Приклад

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. НАЗВА ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ.			
Тема 1. (__ год.)	Індивідуальне заняття, залік	5	I-II
Тема 2 (__ год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	5	II-III
Тема 3. (__ год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота	5	IV-V
<i>Всього: __ год.</i>		<i>Всього: 15 балів</i>	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. НАЗВА ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ.			
Тема 4. (__ год.)	Індивідуальне заняття, залік	5	V- VI
Тема 5. (__ год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	VI-VII
Тема 6. (__ год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	VII-VIII
<i>Всього: __ год.</i>		<i>Всього: 15 балів</i>	
<i>Разом: __ год.</i>		<i>Разом: 30 балів</i>	

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Приклад

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з _____ модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
<i>«відмінно»</i>	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
<i>«добре»</i>	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
<i>«задовільно»</i>	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
<i>«незадовільно»</i>	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру

Вид діяльності студента / аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль ...		Модуль n	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	1						
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять	1						
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	10						
1.4. Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10						
1.5. Виконання завдань для самостійної роботи	10						
1.6. Виконання модульної роботи	25						
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	30						
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
II. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5						
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5						
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5						
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10						
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5						
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5						
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Разом	Залік	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	не більше 60	не більше 40	не більше 100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	не більше 40	не більше 100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до ____	до ____	до ____	не більше 30

**6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ
(ЗАЛІКУ)**

1. _____
2. _____

**БІЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ
(за формою)**

Форма

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
КАФЕДРА / ЦИКЛОВА КОМІСІЯ _____

Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: _____

Усі спеціальності / спеціальність _____

Семестр: осінній / весняний (*підкреслити*)

Навчальна дисципліна: _____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. _____
2. _____
3. _____

Затверджено на засіданні кафедри /циклової комісії _____

Протокол №__ від «__» _____ 20__ року.

Завідувач кафедри / голова циклової комісії _____
(підпис) (ПІБ)

Екзаменатор _____
(підпис) (посада, ПІБ)

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. _____
2. _____

Вказати, наприклад, опорний конспект лекцій; конспект; підручник; навчальний посібник; методичні вказівки; орієнтовну тематику реферативних досліджень, творчих робіт, повідомлень; нормативні документи; ілюстративні матеріали; збірки тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; запитання і завдання до заліку; завдання для проведення комплексної контрольної роботи (ККР) тощо.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

Перелік аудіо- і відеоматеріалів згідно з бібліографічним описом документів відповідно до ДСТУ 7.1: 2006, запровадженого в дію в Україні з 01.07.2007.

Для гуманітарних спеціальностей

Наприклад:

1. Приліпко І.Л. Культурно-історичний контекст сучасного літературного процесу: Відеолекція [Електрон. ресурс] / І. Л. Приліпко – К.: Університет «Україна», 2010. – 1 CD.
2. Роздобудько І. Зів`ялі квіти викидають: Відеофільм [Електрон. ресурс] – К., 2009. – 1 CD.

Для інженерних спеціальностей

Наприклад:

При проведенні лекцій та лабораторних робіт використовуються:

- комп'ютерні програми для моделювання роботи радіоелектронної апаратури (вказати програми);
- лабораторні стенди і макети (вказати назви стендів).

Мультимедійні матеріали

Опис згідно бібліографічним описом документів відповідно до ДСТУ 7.1: 2006, запровадженого в дію в Україні з 01.07.2007.

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

1. _____
2. _____

7.3 Рекомендована література

Список рекомендованої літератури (опис згідно з бібліографічним описом документів відповідно до ДСТУ 7.1: 2006, запровадженого в дію в Україні з 01.07.2007).

Основна

1. _____
2. _____

Допоміжна

1. _____
2. _____

7.4. Інформаційні ресурси (нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. _____
2. _____

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Приклад

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне⁴ матеріально-технічне забезпечення
Лекція	власний або кафедральний ноутбук	проектор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету
Практичне заняття		приміщення комп'ютерного класу №____, встановлений у комп'ютерному класі ППП _____
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали	спеціалізований кабінет №____, переносна дошка з відривними листами паперу
Лабораторне заняття		приміщення лабораторії №____, розхідні матеріали, апаратура в робочому стані або приміщення комп'ютерного класу №____, віртуальне середовище _____, доступ до Інтернету

⁴ Потрібно вказати особливе матеріально-технічне забезпечення дисципліни, яке потрібне для проведення занять (ТЗН, спеціальний кабінет і т.п.)